

ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 5

БИЛТЕН

МАЈ 2010

САДРЖАЈ

1. Уредба о утврђивању програма извођења радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта за 2010. годину – <i>дипл.инж.Съежсана Вујиновић</i>	3
2. Зелена резидба воћака – <i>дипл.инж.Момир Недић</i>	3
3. Уредба о условима и начину коришћења подстицаја за подршку руралном развоју кроз инвестирање у пољопривредна газдинства за производњу поврћа, житарица, индустријског биља, као и инвестиције за набавку основног стада у сточарској производњи за 2010.годину <i>дипл.инж.АЕ Слободан Јаћимовић</i>	4
4. Припрема силаже од првог откоса луцерке – <i>дипл.инж.Бобан Росић</i>	5
5. Систем кошења луцерке – <i>дипл.инж.Радојка Николић</i>	5
6. Препоруке прогнозно извештајне службе	
Заштита јабуке и крушке	6
Заштита коштичавог воћа	6
Заштита јагодичастог воћа	6
Заштита повртарских култура.....	7
7. Препорука пољопривредним произвођачима о употреби средстава за заштиту биља у производњи воћа намењеног извозу за Руску федерацију.....	8

МЕЛИОРАЦИЈЕ

Уредба о утврђивању програма извођења радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта за 2010. годину

Право на коришћење подстицајних средстава за обрадиво пољопривредно земљиште дато у закуп има регистровано пољопривредно газдинство, односно физичко лице које је старије од 65 година и које је власник пољопривредног земљишта које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, под следећим условима:

1. да даје у закуп обрадиво пољопривредно земљиште површине најмање 1 ха а највише 10 ха, на период од најмање 5 година;
2. да је уговор о закупу закључен у 2010. години, уз услов да уговор о закупу не може бити закључен између чланова истог пољопривредног газдинства.

Корисник средстава који испуњава наведене услове има право на коришћење подстицајних средстава у висини од:

1. 6.000,00 динара по хектару годишње, ако изда у закуп земљиште закупцу који је носилац пољопривредног газдинства и чије се земљиште не граничи са земљиштем које се даје у закуп;
2. 12.000,00 динара по хектару годишње, ако изда у закуп земљиште закупцу који је носилац пољопривредног газдинства, а није старији од 40 година и власник је обрадивог пољопривредног земљишта које се граничи са земљиштем које се даје у закуп.

Исплата подстицајних средстава се врши једном годишње.

Дипл.инг.Сњежана Вујиновић
саветодавац за мелиорације

ВОЊАРСТВО

Зелена резидба воћака

Зелена резидба код воћака подразумева одстрањивање дела зелене масе из круне воћака у току вегетације.

Зелена резидба се може изводити у циљу формирања узгојног облика или касније ради регулисања родности. Зелена резидба за формирање узгојног облика се своди на уклањање сувишних младара на делу дебла испод првих рамених грана и уклањање конкурентна грани водиљи (продужница) уколико то није адекватно урађено у току зимске резидбе. Код родних стабала се летњом (зеленом) резидбом уклањају водопије и сви непотребни усправнорастући младари чиме се у круни стварају повољни услови за диференцирање родних пупољака. Истовремено се смањује и непотребна лисна маса, повећава се проветреност круне, заштита се лакше спроводи и смањује се могућност појаве болести. Плодови у оваквим условима боље осветљености су и боље обојени.

Зелена резидба се може спроводити од самог почетка вегетације а најчешће када су младари 15-20 цм дужине (мај месец) па све до краја јула месеца када су младари већ видно здрвенели. Рано уклањање младара обично има за последицу поновно избијање мањег броја нових младара у близини одстрањених које накнадно треба уклонити. Нај ефектније је водопије уклањати са родних стабала када је престао интензиван пораст младара (младар почео да здревењава у основи). Треба имати на уму да касно извођење летње резидбе може изазвати нагло осунчање плодова који су до тада били у сенци и њихово брзо пропадање од сунчаних ожеготина. Водопије се са стабала уклањају до основе. Код коштичавих врста воћа, ради бољег диференцирања цветних пупољака, након бербе се изводи прекраћивање једногодишњих прираста за око $\frac{1}{4}$ дужине.

Зелена (летња) резидба по правилу делује депресивно на биљку јер јој се одузимају делови који су фотосинтетски веома активни и стварају добар део хране. Зато се ова мера код млађих и мање бујних стабала не спроводи или је умереног интензитета, док код бујнијих стабала треба бити јачег интензитета, а све у циљу одржања баланса између бујности и родности.

Дипл.инж.Момир Недић
Саветодавац за воћарство и виноградарство

УРЕДБА

о условима и начину коришћења подстицаја за подршку руралном развоју кроз инвестирање у пољопривредна газдинства за производњу поврћа, житарица, индустријског биља, као и инвестиције за набавку основног стада у сточарској производњи за 2010.годину

Подстицајна средства се користе за:

- 1.Набавка нове механизације за производњу поврћа, житарица и индустријског биља,
- 2.Набавку квалитетног приплодног материјала,
- 3.Набавку нових трактора и широкозахватне механизације за производњу поврћа, житарица и индустријског биља,
- 4.Набавка нове опреме за утврђивање квалитета зрнастих производа,
- 5.Инвестиције за изградњу и опремање објеката за складиштење и класирање пољопривредних производа.

Бесповратна подстицајна средства се одобравају у висини од **30%** односно **40%** од плаћеног износа реализоване инвестиције без ПДВа.

Захтев за повраћај средстава из Тачке 1 и 2 подноси се на "**Обрасцу захтев за набавку нове пољопривредне механизације и опреме**", односно на "**Обрасцу захтев за набавку квалитетног приплодног материјала**", а тачке 3,4 и 5 се одобравају путем Конкурса.

Право на коришћење подстицајних средстава имају:

- 1) Физичка лица – носилац комерцијалног породичног газдинства,
- 2) Задруге,
- 3) Правна лица.

Попуњени захтев се подноси Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за аграрна плаћања **од 1. маја до 31. августа 2010. године**, препоручено у затвореној коверти на адресу:

Управа за аграрна плаћања, Хајдук Вељкова 4-6, 15000 Шабац са назнаком: "Захтев за коришћење подстицајних средстава за инвестиције у пољопривредна газдинства за производњу поврћа, житарица, индустријског биља, као и инвестирање за набавку основног стада у сточарској производњи".

Уз захтев подноси се:

1. Оригинал рачун, односно оверена фотокопија рачуна, не старији од 1. јануара 2010.год. са доказом извршеној уплати у 2010. години,
2. Отпремница којом се доказује набавка опреме за коју је по важећим прописима утврђена обавеза издавања отпремнице,
3. Копија гарантног листа за извршену набавку опреме за коју је по важећим прописима утврђена обавеза издавања гарантног листа,
4. Оверена фотокопија уверења о пореклу и производним особинама квалитетне приплодне стоке (педигре) – за набавку квалитетног приплодног материјала,
5. Фотокопија пасоша – за набавку квалитетног приплодног материјала.

Дипл. инг. Слободан Јаћимовић,
Саветодавац за економију у пољопривреди

СТОЧАРСТВО

Припрема силаже од првог откоса луцерке

Традиционални начин спремања сена – конзервисањем луцерке, детелине, трава и травно – легуминозних смеша код нас је природно сушење на сунцу. Поред ове, постоји и други начин, мада недовољно познат, а то је конзервисање зелене масе спремањем силаже или сенаже.

Највећи проблем при сушењу првог откоса за сено јесу честе кише у мају месецу, као и висока влажност ваздуха и тла. Поред тога биљке из првог откоса одликују се грубљим стаблом и мањим учешћем лишћа у укупној биљној маси. у таквој маси, лишће се брже суши у односу на стабло, а пресушено лишће се лако круни и отпада, а са њим се губи и најхранљивији део биљке. Уколико у међувремену пада и киша, покошена маса остаје на земљи испирају се хранљиве материје и маса трули.

Због набројаних проблема, неки од наших фармера први откос луцерке конзервишу у форми силаже. Међутим, силирање луцерке није тако једноставан поступак као што је силирање целе биљке кукуруза. Луцерка садржи знатно мање шећераи знатно више протеина и минералних материја, те се не може силирати уобичајеним поступком. Отежавајућа околност је и висок садржај влаге, који може да буде **80%**. Једини начин да се од ове културе добије квалитетна силажа јесте да се покошена маса пре силирања провене – просуши до нивоа влаге од око **60%**. Дужина трајања провењавања зависи од интензитета сунчеве топлоте и може да износи од неколико сати до више од једног дана.

Основни проблем при спремању силаже од провенулог материјала је отежано сабијање, јер је просушени материјал доста еластичан. Због тога провенулу масу треба боље уситнити. Практичне препоруке су, да при коришћењу зелене луцерке за силирање, дужина сецкања буде **3 – 5 цм**. Затим је обавезно додавање **8 – 10%** кукурузне прекрупце од укупне масе за силирање. Нарочиту пажњу треба обратити на што боље гажење у циљу истискивања ваздуха, добро покривање фолијама, као и додатно оптерећење силиране масе.

Дипл.инж. Бобан Росић
саветодавац за сточарство

РАТАРСТВО

СИСТЕМ КОШЕЊА ЛУЦЕРКЕ

Луцерка је најважнија и најраспрострањенија крмна култура у нашој земљи. На имањима пољопривредних произвођача чини основу крмне базе. Луцеркино сено има велику хранљиву вредност и одличну сварљивост, у њему има протеина, витамина и минералних материја.

Време кошења утиче на принос и квалитет сена луцерке. Ако се порани са кошењем оштетиће се биљке за следећи откос, а ако се закасни добиће се сено лошијег квалитета. Први откос пада почетком маја, други половином јуна, трећи откос се коси крајем јула а четврти почетком септембра.

Оптимальна фаза за косидбу је **почетак цветања** јер се тада добијају **највећи приноси квалитетне крме**. Први откос младе луцерке се коси у фази пуног цветања како би се биљке боље укорениле. При косидби првог откоса луцерке почетком маја добија се пет откоса годишње. При косидби луцерке у поподневним сатима сено има већу хранљиву вредносту односу на луцерку покошену ујутру.

Последње кошење луцерке треба обавити месец дана пре сталних мразева, али је потребно да размак између предходног и последњег откоса буде око 50 дана. На тај начин биљке у зиму улазе јаче, сакупе у преосталим деловима више хране, па се следећег пролећа боље развијају.

Последњи откос треба да буде нешто виши јер ће тада остаци биљака боље задржавати снежни покривач који ће их штитити од ниских температура.

Дипл.инж. Радојка Николић
Саветодавац за ратарство

Preporuke prognozno izveštajne službe

1. Zaštita jabuke i kruške

Ove voćne vrste nalaze se u fazi formiranih plodova veličine lešnika u zavisnosti od lokaliteta, pa je potrebno nastaviti sa zaštitom protiv prouzrokovaca biljnih bolesti i štetočina. **Kod jabuke** treba nastaviti sa primenom fungicida za suzbijanje prouzrokovaca čađave krastavosti plodova i pegavosti lista *Venturia inaequalis* i prouzrokovaca pepelnice *Podosphaera leucotricha*. Može se koristiti jedan od sistemskih fungicida koji istovremeno deluje na prouzrokovaca čađave krastavosti i pepelnice jabuke kao što su: OLIPM 10 EW, STROBY DF, CLARINET, ARDENT, SYSTHANE 12 E, ZATO WG 50, SCORE 250 EC i drugi. Isto tako za suzbijanje krastavosti prouzrokovaca čađave krastavosti mogu se koristiti preventivni fungicidi kao što su: MERPAN 80 WDG, ANTRACOL WP 70, POLYRAM DF, CAPTAN WP 50, DITHANE M 70, CIRAM, MANKOGAL i drugi. Ovim preparatima treba dodati jedan preparat za suzbijanje pepelnice kao što su: TOPAS 100 EC, NIMROD 25 EC, KARATHANE EC, SABITHANE GOLD 150 EC, FALKON 460 EC, ORIUS i dr.

U ovoj fazi kod jabuke se mogu naći lisne vaši, lisni mineri, jabukin smotavac, voćne pipe i dr. ,pre svega u stadijumu odraslih insekta, pa se preporučuje nekom od pomenutih fungicida dodati i insekticid, kao što su: INSEGAR 25 WG, IMIDAN WP 50, FENITROTION 50 EC, ANTHOCID-D, NURELLE-D, MOSPILAN 20 SG, VOLLEY 20 SP, TONUS SP, ACTARA 25 WG, CONFIDOR, PERFEKTHION, SISTEMIN 40 EC, DIMETOGAL, AFINEX 20SP i dr.

Isto tako u zavisnosti od lokaliteta **kruška** se nalazi u fazi formiranih plodova , pa je potrebno nastaviti zaštitu protiv prouzrokovaca čađave krastavosti plodova i pegavosti lista kao i protiv štetočina. Za suzbijanje čađave krastavosti može se koristiti jedan od preparata: STROBY DF, ARDENT 50 SC, ANVIL, ANTRACOL WP 70, POLYRAM DF, MERPAN WDG, MANKOGAL 80, DITHANE M 45, FOLPAN 50 WP, DELAN 750 SC, CHORUS. Za suzbijanje štetočina napred navedenim preparatima treba dodati jedan od insekticida kao što su: PERFEKTHION, DIMETOGAL, SISTEMIN 40 EC, DECIS 2.5 EC, COTNION 25 WP, ACTELLIC 50, DIAZOL 20 EC, TALSTAR 10 EC, ARMADA, i dr.

Za suzbijanje kruškine buve koristiti jedan od insekticida: VERTIMEC 0,18 EC, ABASTATE, FASTAC 10 EC, MITAC 20 , PYRINEX 48 EC i dr.

2. Zaštita koštičavog voća

Višnja i šljiva su u fazi formiranih plodova pa treba nastaviti sa zaštitom protiv biljnih bolesti (plamenjača šljive, rđa šljive, šupljikavost lišća) i štetočina. Može se koristiti jedan od fungicida: DELAN 700 WG, BRAVO 720 SC, DITHANE 45 M, MANKOGAL 80, POLYRAM DF, GALOFUNGIN i dr. Za suzbijanje štetočina kod višnje, lisnih vaši i višnjinog svrdlaša, šljivin smotavac, šljivine ose u ovoj fazi preporučuju se preparati: PERFEKTHION, SISTEMIN 40 EC, DIMETOGAL, DIAZINON, DECIS 2.5 EC, ANTHOCID D, DIMETOGAL , VANTEX, AFINEX 20 SP i dr.

3. Zaštita jagodičastog voća

Malina i kupina nalaze se u fazi izdvajanja cvetnih pupoljaka(lastari 10-15 cm), kada se obavlja drugo redovno prskanje protiv bolesti lista i stabla i štetočina. Za suzbijanje bolesti koristiti neke od preparata: QUADRIS, POLYRAM DF, ANTRACOL WP 70, DITHANE 70, MANKOGAL, FOLPET. Jedan od pomenutih fungicida treba kombinovati sa nekim od insekticida kao što su: PERFEKTHION, DIMETOGAL, SISTEMIN 40 EC, DECIS 2.5 EC, COTNION 25 WP, ACTELLIC 50, FASTAC 10 EC, MEGATHRIN 2.5 EC, KARATE ZEON, ANTHOCID D, VANTEX 60 SC, AFINEX 20 SP , MANVRIK, TALSTAR

Posebnu pažnju obratiti na mlade izdanke iz zemlje koje štitimo, da bolesti ne bi ušle i ispoljile se u većem intenzitetu naredne godine kada ti lastari budu na rodu.

Za suzbijanje grinja koristiti jedan od insekto-akaricida: VERTIMEC, NISORUN 10 SC, ABASTATE, ELISA, i dr.

4. Zaštita povrtarskih kultura

Kada je u pitanju **zaštita povrća (paradajz, paprika)** u zatvorenom prostoru posebnu pažnju obratiti na **paradajz** i to na plamenjaču, sivu trulež i štetne insekte , lisne vaši i belu leptirastu vaš (ove štetočine napadaju i papriku)

Za suzbijanje **plamenjače** može se primeniti neki od preparata: ANTRACOL WP 70, DITHANE M70, POLYRAM DF, PINOZEB M 45, ACROBAT MZ WG, CONSENTO, EQUATION PRO WG, QUADRIS, FOLIO GOLD, BRAVO 720 SC...

Za suzbijanje **sive truleži** može se koristiti preparat RONILAN DF, SWITCH 62.5 WG.,SUMILEX, SIGNUM,DAKOFLO i dr.

Lisne vaši su najvažnije štetočine u ovom trenutku u zatvorenom prostoru i njih suzbijamo nekim od preparata: CHEES 50 WG, MOSPILAN 20 SG, VOLLEY 20 SP, ACTELIC 50, DECIS 2.5 EC, ELISA

Grinje paučinari znaju biti veliki problem zaštićenog prostora i u tom slučaju ove probleme rešavamo preparatom ABASTATE, VERTIMEC ,FOBOS EC, i dr.

Pri izboru preparata obavezno voditi računa o karenci.

Počelo je **rasađivanje paradajza, paprike i kupusa** na otvorenom prostoru , a ukoliko se utvrdi prisustvo **žičnjaka** (možemo ih očekivati na parcelama gde je bila prethodne godine lucerka ili ledina) primeniti zemljišne insekticide:

- GALATION G 5
- FORCE

Od herbicida pre rasađivanja , uz plitku inkorporaciju primenjuju se :

- ŽUPILAN E48 ,
- TREFGAL
- TRIFLUR 480 EC
- AGROTREF
- TRIFLUREX 48 EC
- GAMIT 4 EC

Pre rasađivanja bez inkorporacije mogu se primeniti i :

- STOMP 330 E ,ZANAT ,DUAL GOLD

Kod **paprike i paradajza i kupusnjača** može se primeniti DEVRINOL 45 F, uz plitku inkorporaciju.

NAPOMENA:

Sva prskanja obavljati u kasnim popodnevним časovima, po mirnom vremenu bez vetra i padavina. Voditi računa da se u fazi cvetanja ne koriste preparati koji su otrovni za pčele. U toj fazi ne koristiti insekticide! Za sve preparate neophodno je prethodno pročitati uputstvo i u svemu se pridržavati propisanog. Prilikom rada sa pesticidima treba se pridržavati mera perdstožnosti uz obavezno korišćenje potpune zaštitne opreme.

Za sva detaljnija uputstva možete se obratiti lično PSS Kruševac, ili telefonom 037/421-811

Dipl.ing.Dragoljub Milosavljević
Dipl.ing.Branka Antić

PREPORUKA POLJOPRIVREDNIM PROIZVOĐAČIMA O UPOTREBI SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA

U cilju stvaranja uslova za proizvodnju voća namenjenom izvozu za Rusku federaciju, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede daje preporuku upotrebe sredstava za zaštitu bilja u skladu sa potpisanim Memorandumom između federalne službe za veterinarski i fitosanitarni nadzor i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije.

Stručna služba za zaštitu bilja Poljoprivredne stručne službe Kruševac, obaveštava sve proizvođače koji se bave proizvodnjom voća namenjenom izvozu za Rusku federaciju da treba da se pridržavaju standarda propisanih Ruskim zakonodavstvom.

U periodu od početka vegetacije zaključno sa precvetavanjem, proizvođači mogu da koriste sve registrovane preparate (sredstva za zaštitu bilja) po našoj zakonskoj regulativi, pri čemu su dužni da se pridržavaju propisanih uputstava o korišćenju sredstava za zaštitu bilja.

U periodu posle precvetavanja ne smeju se koristiti pesticidi koji sadrže sledeće aktivne materije: **Binapakril**, **Kaptan** (Kaptan, Merpan), **Karbaril** (Karbaril, Zlatigal), **Carbendazim** (Galofungin, Duett, Altokombi 420 SC, Alert-S, Escudo, Impact-C), **Benomil** (Benfugin, Benlate, Bewemil, Fundazol) **Tiram** (Bevetiram), **Dimetoat** (Bevetox, Dimetoat, Dimetogal, Perfektion, Fosfamid, Sistemik, Zagor), **Folpet** (Folpan, Quadris max, Ridomil gold kombi, Melody combi, Shavit-F) **Alphacipermetrin** (Bevestak, Direkt, Fastac, Fastol), **Chinometionat**, **Ciheksatin**, **Ditianon** (Delan) kod breskve.

Nakon precvetavanja mogu se koristiti svi pesticidi koji su registrovani po našoj zakonskoj regulativi (osim gore navedenih).

Preparati na bazi **hlorpirifosa** u zaštiti jabuke mogu biti korišćeni do 15.06., odnosno orijentaciono 90 dana pred berbu. Preparati: Pynrex 48-EC, Piricid, Galifos 48, Nurele D, Anthocid D, Konzul, Chromorel D.

Obaveštavamo poljoprivredne proizvođače da obavezno vode knjigu tretiranja bilja i knjigu evidencije o primeni sredstava za zaštitu bilja.

Za sva detaljnija uputstva možete se obratiti Stručnoj službi za zaštitu bilja PSS Kruševac, lično ili na telefon 037/427-811.

PSS Kruševac
Stručna služba za zaštitu bilja

*
**
ПСС КРУШЕВАЦ